

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1482/2016
08.06.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божицара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиље АА из ..., чији су пуномоћници Зоран Јањић и Ивана Јањић, адвокати из ..., против туженог „ББ“ из ..., и туженог ВВ из ..., ..., чији је пуномоћник Вук Вучковић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизијама тужиље и туженог ВВ изјављеним против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 816/16 од 13.04.2016. године, у седници одржаној 08.06.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, ревизије тужиље и туженог ВВ изјављене против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 816/16 од 13.04.2016. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиље и туженог ВВ за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П 7495/14 од 10.06.2015. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев тужиље којим је тражила да се обавезу тужени да тужили на име накнаде материјалне штете – губитка зараде због потпуне неспособности за рад исплате новчану ренту за период од 01.08.2009. године до 01.11.2013. године и то: доспели износ од 29.683,16 евра умањен за 30% на име доприноса тужиље, што износи укупно 20.778,21 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од дана подношења тужбе па до коначне исплате, а од 01.11.2013. године па убудуће 1.031,93 евра умањен за 30% на име доприноса тужиље, што укупно износи 722,35 евра у динарској противвредности, сваког месеца, док за то постоје законски услови, до 5-ог у месецу, са законском затезном каматом од доспелости сваког месечног износа ренте, па до исплате, односно од доспелости сваког појединог оброчног потраживања, као и да се утврди да су тужени у обавези да тужили накнаде и 70% од све будуће штете настале у саобраћајном удесу од 18.09.2005. године, с тим да се ова обавеза туженог „ББ“

ограничава до висине осигуране суме, те да се обавезу тужени да тужиљи накнаде трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од дана пресуђења, па до коначне исплате. Ставом другим изреке обавезана је тужиља да туженом „ББ“ накнад трошкове парничног поступка од 48.887,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 816/16 од 13.04.2016. године, ставом првим изреке делимично је усвојена жалба тужиље, па је преиначена првостепена пресуда те су тужени обавезани да тужиљи солидарно на име накнаде материјалне штете – губитка зараде због потпуне неспособности за рад за период од 01.08.2009. године до 01.11.2013. године исплате 16.824,28 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са затезном каматом у складу са Законом о затезној камати од дана подношења тужбе па до коначне исплате, а тужени ВВ још и 3.953,93 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са затезном каматом у складу са Законом о затезној камати од дана подношења тужбе па до коначне исплате, а од 01.11.2013. године па до 09.06.2015. године, тужени ВВ је обавезан да плаћа месечно 722,35 евра у динарској противвредности, сваког месеца, до 5-ог у месецу, са затезном каматом у складу са Законом о затезној камати од доспелости сваког месечног износа, па до исплате, а од дана пресуђења 10.06.2015. године тужени ВВ је обавезан да тужиљи месечно на име ренте плаћа 722,35 евра у динарској противвредности, сваког месеца, до 5-ог у месецу, са затезном каматом у складу са Законом о затезној камати од доспелости сваког месечног износа, па до исплате, а захев туженог „ББ“ за накнаду трошкова је одбијен, док је у преосталом побијаном одбијајућем, а непреиначеном делу жалба тужиље одбијена и првостепена пресуда потврђена. Ставом другим изреке, обавезани су тужени да тужиљи солидарно накнаде трошкове парничног поступка од 432.908,58 динара, а тужени ВВ још и 159.089,72 динара, све за законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезани су тужени да тужиљи солидарно накнаде трошкове жалбеног поступка од 150.908,60 динара, а тужени ВВ још и 69.089,70 динара.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужиља и тужени ВВ су изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. ЗПП, ("Сл. гласник РС", бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да ревизије нису основане.

У поступку није учињена битна повреда из одредаба члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је повређена у саобраћајној незгоди која се догодила 18.09.2005. године у насељу Тужени ВВ управљао је путничким возилом регистарске ознаке ..., на путу који излази из села ка путу ... -... и у једном тренутку угледао путничко возило марке „...“, регистарске ознаке ... паркирано испред једне куће и које је својим задњим делом захватало земљани део пута, а предњим левим делом се налазило на коловозу, окренуто у правцу којим се кретао тужени, а поред којег возила је видео неколико људи. Тужени је почео да кочи, али у тој намери није успео, па је прво ударио у ГГ, супруга тужиље, а након тога и у тужиљу, која је критичном приликом претрпела тешке

телесне повреде услед којих је код тужиле дошло до трајног умањења животне активности од 45%, као и до настанка наружености средњег степена најлакшег облика. Против ВВ је пред Општинским судом у Књажевцу вођен кривични поступак К 154/08 и исти је пресудом од 14.05.2009. године оглашен кривим због кривичног дела тешко дело против безбедности јавног саобраћаја из члана 297. став 3. у вези са чланом 289. став 3. у вези става 1. КЗ. Тужила и њен супруг су због претрпљене нематеријалне и материјалне штете пред Општинским судом у Новом Саду водили парнични поступак П 1750/2007 у којем је пресудом од 09.02.2009. године делимично усвојен тужбени захтев, а приликом одлучивања о тужбеном захтеву, суд је нашао да постоји допринос тужилаца настанку штетног догађаја од 30%. Током поступка је утврђено и да је тужила због претрпљених повреда била спречена да иде на посао у периоду од октобра 2005. године до 01.10.2008. године и на тај начин оствари пуну зараду од 59.269,35 евра, као и да је тужила на име боловања и ренте за исти период примила новчану накнаду од 29.541,12 евра, те разлика ова два износа представља износ од 29.728,23 евра, а који би тужила остварила по основу зараде да није због претрпљених телесних повреда поводом предметног саобраћајног удеса била спречена за рад. Тужили је у ... од стране Пензионог фонда додељена пензија због неспособности за рад са чијом исплатом се почело 01.04.2006. године до 31.07.2007. године. Утврђено је и да је очекивано нето примање тужиле било 1.693,41 евра, да је због неспособности за рад примала пензију од 661,48 евра, те да би тужили требало да припадне износ разлике ова два износа и то: 1.031,93 евра, а како је тужила са 30% допринела да штета настане, то јој на основу новчане ренте припада 722,35 евра до 31.07.2009. године. ... пензиони фонд је решењем од 12.06.2009. године наставио као сталну исплату инвалидске пензије, која је тужили одобрена решењем од 15.08.2006. године, те одредио да ће се исплата пензије вршити најкасније до 30.06.2016. године када тужила испуњава услов за одлазак у старосну пензију. Вештак економско-финансијске струке Жељко Шарчевић је дао две варијанте налаза и то: према првој варијанти искоришћено је више од лимита 10.648,02 евра, док према другој варијанти, а коју варијанту је суд прихватио, вештак је навео да тужени приликом исплате немачком пензионом фонду није вршио одбијање од 30% колико је допринос тужиле предметној штети, те да обрачуном искоришћености лимита који износи 163.585,89 евра који је требало бити исплаћен умањеним за проценат доприноса тужиле у укупном износу од 146.761,61 евра, остало би неискоришћено од лимита 16.824,28 евра.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиле у целисти, са образложењем да је потраживање тужиле застарело у смислу члана 376. Закона о облигационим односима. Побујаном одлуком, другостепени суд је, оценивши да у конкретном случају није наступила застарелост потраживања, преиначио првостепену пресуду и делимично усвојио тужбени захтев и обавезао тужене да тужили солидарно накнаде материјалну штету на име губитка зараде због потпуне неспособности за рад, као и туженог ВВ да тужили накнади материјалну штету на име губитка зараде, као и да јој на име ренте месечно плаћа 722,35 евра, све ближе наведено у изреци побујане одлуке, при томе имајући у виду и допринос тужиле настанку штете од 30%.

По оцени Врховног касационог суда одлучивање другостепеног суда о тужбеном захтеву тужиле за накнаду штете је засновано на правилној примени одредаба члана 941. став 1. и 2. Закона о облигационим односима, те одредбе

члана 195. ЗОО, те су неосновани ревизијски наводи тужиле и туженог ВВ о погрешној примени материјалног права од стране другостепеног суда.

Ступањем на снагу Закона о осигурању имовине и лица ("Службени гласник РС", бр. 55/2004), сагласно члану 245. став 1. овог закона, и даље су остале на снази одредбе члана 73 – 108. Закона о осигурању имовине и лица ("Службени лист СРЈ" бр. 30/96, 57/98, 53/99 и 55/99), који је био на снази у време настанка штете. Одредбе овог закона у овом делу престале су да важе ступањем на снагу Закона о обавезном осигурању у саобраћају ("Сл. гласник РС" бр. 51/2009, 78/2011) осим одредаба члана 86. које престају да важе по истеку пет година од дана ступања на снагу Закона о обавезном осигурању у саобраћају. Одредбом члана 86. став 1. Закона о осигурању имовине и лица ("Службени гласник РС", бр. 55/2004), прописано је да најнижи осигурани износи на које се мора уговорити осигурање од аутоодговорности за аутобусе и теретно возило износи 200.000 САД долара, а за остала моторна возила - 100.000 САД долара, у динарској противвредности по курсу на дан закључења уговора о осигурању Закона о осигурању имовине и лица, док је ставом 2. истог члана прописано да ако износ из става 1. овог члана није довољан да се накнаде све штете проузроковане истим штетним догађајем, првенствено се накнађују штете на лицима.

Облигациони односи који настају из проузроковања штете уређени су одредбама Закона о облигационим односима (члан 1. ЗОО). У члану 155. овог закона је прописано да је штета умањења нечије имовине (обична штета) и спречавања њеног увећања (измакла корист), као и наношење другог физичког или психичког бола или страха (нематеријална штета). Одредбом члана 178. став 1. ЗОО прописано је да у случају удеса изазваног моторним возилом у покрету који је проузрокован искључивом кривицом једног имаоца, примењују се правила о одговорности по основу кривице, док је чланом 177. став 3. истог закона прописано је да се ималац ослобађа одговорности делимично, ако је оштећеник делимично допринео настанку штете.

Одредбом члана 186. ЗОО прописано је да обавеза накнаде штете сматра се доспелом од тренутка настанка штете, док је у одредбом члана 195. став 1. истог закона прописано да ко другог нанесе телесну повреду или му наруши здравље, дужан је накнадити му трошкове око лечења и друге потребне трошкове с тим у вези, као и зараду изгубљену због неспособности за рад за време лечења, а ставом 2. овог члана закона прописано је, да ако повређени због потпуне или делимичне неспособности за рад губи зараду, или су му потребе трајно повећане, или су могућности његовог даљег развијања и напредовања уништене или смањене, одговорно лице дужно је плаћати повређеном одређену новчану ренту, као накнаду за ту штету.

Имајући у виду наведено, Врховни касациони суд налази, да у случају када је штета проузрокована моторним возилом којим је управљао тужени ВВ, тужени „ББ“ и тужени ВВ су у обавези да тужили, као оштећеној накнаде материјалну штету у вези са повредом тела или нарушавањем здравља. Наиме, правилно је другостепени суд закључио да су оба тужена, као осигуравач и ималац моторног возила, одговорни за штету насталу у удесу изазваном моторним возилом у покрету. Код утврђене чињенице да је тужила имала својство трећег лица, то има право на накнаду штете настале у саобраћајној незгоди када је возило туженог

ударило тужиљу која се налазила поред паркираног возила марке „...“, према одредби члана 940. и 941. ЗОО од првотуженог као осигуравача моторног возила, а од друготуженог, као имаоца моторног возила у смислу члана 178. став 1. ЗОО. То значи да у конкретном случају првотужени, као осигуравач, солидарно одговара за штету у границама суме осигурања, а друготужени, као ималац моторног возила дугује накнаду целе штете. Другостепени суд је правилно утврдио да постоји допринос тужиље од 30% настанку штете, те је тужени ВВ у смислу одредбе члана 177. став 3. ЗОО делимично ослобођен одговорности и по том основу умањен износ који је дужан накнадити тужиљи на име материјалне штете коју је претрпела по основу умањене зараде и ренте.

По оцени Врховног касационог суда, правилан је закључак другостепеног суда да се обавеза туженог „ББ“, као осигуравача по основу уговора о осигурању корисника, као сопственика моторног возила од одговорности за штете причињене трећим лицима цени према уговореној осигураној суми, те да је у конкретном случају остало неискоришћено од лимита осигуране суме 16.824,28 евра, а што је утврђено на основу налаза и мишљења економско-финансијске струке Жељка Шарчевића, а који је суд прихватио као правилан и дат у складу са правилима струке. Како утврђени износ штете прелази износ осигуране суме то је обавеза туженог „ББ“, да тужиљи надокнади претрпљену штету само у сразмери између осигуране суме и утврђеног износа штете, односно у конкретном случају до неискоришћеног лимита од 16.824,28 евра, а за који износ је обавезао тужене да тужиљи солидарно накнаде материјалну штету на име губитка зараде за период од 01.08.2009. године до 01.11.2013. године, док је у преосталом делу до укупно 20.778,21 евра односно за износ од 3.953,93 евра по наведеном основу обавезао туженог ВВ да тужиљи накнади материјалну штету, све са припадајућом каматом.

Осим наведеног, по оцени Врховног касационог суда правилан је правни закључак другостепеног суда да је обавеза туженог ВВ, као штетника да тужиљи накнади измаклу корист у виду изгубљене зараде, а у смислу одредбе члана 189. став 1. ЗОО којом је прописано да оштећени има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи, док је у ставу 3. прописано да ће се при оцени висине измакле користи узети у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем. Другостепени суд је правилно утврдио да је очекивано нето примање тужиље било 1.693,41 евра, да је због неспособности за рад примала пензију од 661,48 евра, те да би тужиљи требало да припадне износ разлике ова два износа и то: 1.031,93 евра, а како је тужиља са 30% допринела да штета настане, то јој на основу изгубљене зараде припада 722,35 евра у динарској противвредности. У том смислу другостепени суд је туженог ВВ обавезао да од 01.11.2013. године до 09.06.2015. године плаћа месечно 722,35 евра у динарској противвредности, сваког месеца, до 5-ог у месецу, са затезном каматом у складу са Законом о затезној камати од доспелости сваког месечног износа, па до исплате, на име накнаде штете због изгубљене зараде, а од дана пресуђења 10.06.2015. године је обавезан да тужиљи месечно на име ренте плаћа 722,35 евра у динарској противвредности, сваког месеца, до 5-ог у месецу, са затезном каматом у складу са Законом о затезној камати од доспелости сваког месечног износа, па до исплате, све док за то постоје законски услови, а у смислу одредбе члана 195. ЗОО.

На основу изнетог, применом члана 414 став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужили и туженом ВВ нису досуђени трошкови ревизијског поступка, с обзиром да нису успели у ревизијском поступку, због чега је применом члана 165. став 1. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић